

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
_____ Олег ЛАГОДНЮК

«___» _____ 2020

07-03- 14S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

academic discipline

<i>Історія первісного суспільства</i>		<i>History of primitive society</i>	
Шифр за ОП	OK 17	Code in Educational Program	
Освітній рівень: перший (бакалаврський)		Educational level: first (bachelor's)	
Галузь знань Освіта / Педагогіка	01	Field of knowledge: Education / Pedagogy	
Спеціальність Середня освіта (Історія)	014.03	Field of study: Secondary education (History)	
Освітня програма: Середня освіта (Історія)		Educational Program: Secondary education (History)	

Силабус навчальної дисципліни “Історія первісного суспільства ” для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього ступеня, спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» Рівне. НУВГП. 2020. стор. 21.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/18927>

Розробник силабусу: *Олексін Юрій Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін,*

Шевчук Тамара Євгенівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін.

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “ 09 ” вересня 2020 року

Завідувач кафедри: *Олексін Ю.П. д.п.н, професор.*

Керівник ОП «Середня освіта (Історія)» Олексін Ю.П. д.п.н, професор.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ:
Ковшун Н.Е., *д.е.н., професор*
СЗ №-4858 в ЕДО.

© Олексін Ю.П.,
Шевчук Т.Є., 2020
© НУВГП, 2020

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Освітня програма *Середня освіта (Історія)*

Спеціальність *014.03 Середня освіта (Історія)*

Рік навчання, семестр *1*

Кількість кредитів *3*

Лекції: *16 годин*

Практичні заняття: *14 години*

Самостійна робота: *60 годин*

Курсова робота: *ні*

Форма навчання *денна*

Форма підсумкового контролю *залік*

Мова викладання *українська*

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Олексін Юрій Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін ,

Вікіситет <https://cutt.ly/df4yiPQ>

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-6688-5193>

Як комунікувати y.p.oleksin@nuwm.edu.ua

тел. 067-362-51-23

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

*Шевчук Тамара Євгенівна, к. п. н., доцент кафедри
суспільних дисциплін*

Вікіситет

wiki.nuwm.edu.ua/index.php/

ORCID

<https://orcid.org/0000-0003-2865-2839>

Як комунікувати

t.ie.shevchuk@nuwm.edu.ua

тел. 0973347899

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі
MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація
навчальної
дисципліни,
в т.ч. мета та цілі

Серед історичних дисциплін, які допомагають реконструювати минуле людства, одне з чільних місць належить «Історії первісного суспільства». Саме вона дає змогу отримати відомості про життя, суспільну діяльність та культуру давнього населення у дописемний час. «Історія первісного суспільства» вивчає минуле людства та закономірності його розвитку.

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія первісного суспільства» є: формування у студентів ґрунтовних знань з початкового періоду людства – від виникнення самої людини і суспільства до створення соціальних інститутів; відтворення конкретних форм розвитку суспільства на початковій стадії.

Завдання навчальної дисципліни:

- визначити основні чинники формування та становлення людини і суспільства;
- проаналізувати екологічні та соціальні аспекти антропосоціогенезу;
- простежити основні напрямки еволюції людини та суспільства; – розглянути механізми формування соціальних інститутів первісності на певних етапах історичного розвитку;
- встановити місце первісної історії в історичному процесі;
- виробити у студентів вміння формувати власну позицію щодо дискусійних питань історії первісного суспільства.

Очікувані результати навчання:

студенти повинні знати:

- основні види джерел з історії первісного суспільства;

- загальну історіографію даного курсу;
- хронологію та періодизацію первісної історії;
- основні етапи антропогенезу;
- головні напрямки та етапи розвитку первісних суспільств до періоду виникнення держави;
- основні механізми утворення соціальних інститутів первісної епохи;
- понятійно-термінологічний апарат курсу.

Студенти повинні уміти:

- аналізувати джерела з історії первісного суспільства;
- при вивченні окремих питань комплексно застосовувати джерела з первісної історії;
- користуватися історичною термінологією;
- застосовувати набуті знання, навички та вміння в самостійній практичній, науковій та педагогічній роботі;
- працювати з науковою літературою;
- аргументувати власну думку з дискусійних питань.

Використовуються такі методи викладання та технології:, обговорення, диспути, презентації, міні-лекції, ситуаційні дослідження, моделювання професійної діяльності тощо.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://cutt.ly/ff4yjGw>

Компетентності	<p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, культури, техніки і технологій.</p> <p>ЗК 13. Знання про збирання, вивчення, наукового опрацювання й публікації писемних пам'яток історії та культури, творчої спадщини видатних історичних, політичних і культурних діячів минулого та різнопланових писемних джерел, які стосувалися багатьох видатних подій минулого.</p> <p>ФК 05. Здатність до аналізу та синтезу першоджерел та наукових відомостей з історії України та краєзнавчих досліджень для використання у практичній професійній діяльності; вміння характеризувати видатні історичні постаті, розуміти роль та місце людини в історичному процесі.</p>
----------------	--

ФК 06. Здатність до застосування в історичних дослідженнях базових знань з курсу археологія та первісна історія.

ФК 16. Оволодіння всіма необхідними знаннями, уміннями, навичками, компетентностями, передбаченими освітньо-кваліфікаційною програмою.

Програмні результати навчання	ПРН 13. Застосовувати знання з курсу археологія та первісна історія у професійній діяльності.
-------------------------------	---

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	<i>Здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, комунікативні навички, здатність дотримуватись норм професійної етики, навички ефективної роботи у колективі, уміння налагоджувати контакти у сфері професійної діяльності, уміння слухати і запитувати, формування власної думки та прийняття рішення тощо.</i>
--	---

Структура навчальної дисципліни	<i>Зазначено нижче в таблиці</i>
---------------------------------	----------------------------------

Методи оцінювання та структура оцінки	<p><i>Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати індивідуальні, самостійні завдання до семінарських занять, вчасно здати модульні контрольні знань.</i></p> <p><i>Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом аналітичного дослідження разом із студентом. Також, студент під керівництвом викладача самостійно оцінює свою роботу.</i></p> <p><i>За вчасне та якісне виконання практичних та індивідуальних робіт, здобувач вищої освіти отримує такі обов'язкові бали:</i></p> <p><i>50 балів за усні та письмові завдання</i></p> <p><i>10 балів за наукову роботу</i></p> <p><i>Всього поточна складова оцінювання: 60</i></p> <p><i>Модульна складова оцінювання:</i></p> <p><i>Модульний контроль №1: 20</i></p> <p><i>Модульний контроль №2: 20</i></p> <p><i>Всього модульна складова оцінювання: 40</i></p> <p><i>Разом:100</i></p>
---------------------------------------	---

*Студенти можуть отримати **додаткові** бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру, наукових тез або статей за темою курсу, участь в університетській, всеукраїнській олімпіаді з історії, Всеукраїнській науково-*

практичній конференції «Суспільні дисципліни як засіб формування цивілізаційної компетентності здобувачів освіти», яка щорічно проводиться кафедрою суспільних дисциплін НУВГП.

Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 26 запитань по 0,5 бали (13 балів), рівень 2 – 2 запитань по 2 бали (4 бали), рівень 3 – 1 запитання по 3 бали (3 бали). Усього – 20 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість їм подання апеляції:
<http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdzili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти	Для вивчення дисципліни студентам необхідні знання зі шкільного курсу історії.
Поєднання навчання та досліджень	<p>Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.</p> <p>В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача курсу (Олексін Ю.П., Кочубей А.В., Сокаль В.А., Шевчук Т.Є., Якубовська С.С., Глава 8. Особливості підготовки викладачів закладу вищої освіти на сучасному етапі розвитку суспільства. // Наукове оточення сучасної людини: економіка і торгівля, менеджмент і маркетинг, туризм і рекреація, освіта і педагогіка, філологія, мовознавство і літературознавство, юридичні та політичні науки. Книга 3. Часть 2: серія монографій / [авт.кол. : І.Я. Львович, Г.А. Мохорев, Ю.П. Олексін, М.М. Сас, Н.М. Сирота та ін.]. - Одеса: КУПРІЄНКО СВ, 2020 - 157 с.: ил., табл. - (Серія «Наукове оточення сучасної людини»; №3). – С. 67-77, 149-150.; Бойко А.В., Олексін Ю.П. Теоретичні засади управління навчальною практикою у закладах фахової перед вищої освіти (на прикладі коледжу економічної спрямованості) // Суспільні дисципліни як засіб формування цивілізаційної компетентності</p>

здобувачів освіти: Матеріали III Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції (м. Рівне, 18 - 19 травня 2020 р.) / Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту НУВГП. – Рівне, 2020. – 148 с., - С.12-18.)

Інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Каталог освітніх сайтів// Предметний каталог// Історія/ [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.osvita.org.ua/iresource/?cmd=cat&num=4&ctg=20 2. Національна бібліотека ім. В.І. Вернацького / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/ 3. Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олексі Новака, 75) / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka(інформаційні ресурси у цифровому репозиторії) 4. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/ 5. Вища освіта / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/ 6. Обласна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан Короленка,6 / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.libr.rv.ua/ 7. Рівненська централізована бібліотечна система (м.Рівне, вул. Київська,44)/ [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.cbc.rv.ua/. 8. Цифровий репозиторій НУВГП. URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/view/shufr/
ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)*	
Дедлайни та перескладання	<p><i>Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно з «Порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/. Згідно з цим документом і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.</i></p> <p><i>Перездача модульних контролів здійснюється згідно з http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumenty.</i></p> <p><i>Оголошення стосовно дедлайнів задачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE https://exam.nuwm.edu.ua/</i></p>
Правила академічної доброчесності	<p><i>За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент <u>позбавляється подальшого права</u> здавати матеріал і у нього виникає академічна</i></p>

заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці **ЯКІСТЬ ОСВІТИ** сайту НУВГП - <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnisti>

Вимоги до
відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно з відповідним положенням <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

У разі об'єктивних причин пропуску занять студенти можуть самотійно вивчити пропущений матеріал на платформі **MOODLE**

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=341>

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Неформальна та
інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення

<http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Зокрема, студенти можуть самотійно на платформі **AXDRAFT** опанувати матеріал одного із завдань вагою 15 балів за посиланням business.axdraft.com

Також студенти можуть самотійно на платформах **Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn** та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

ДОДАТКОВО

Правила
отримання

Щосеместрово студенти заохочуються пройти онлайн опитування стосовно якості викладання та навчання

зворотної
інформації про
дисципліну*

викладачем даного курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП.

За результатами анкетування студентів викладачі можуть покращити якість навчання та викладання за даною та іншими дисциплінами.

Результати опитування студентам надсилають обов'язково.

Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»:

<http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/anketuvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/rezultati-opituvannja>

Оновлення*

За ініціативою викладача зміст даного курсу оновлюється щорічно, враховуючи зміни в законодавстві України, результати наукових історичних досліджень, професійної діяльності, досвід зарубіжних країн стосовно організації професійної діяльності фахівців в історичній галузі.

При викладанні даної дисципліни враховано вимоги Закону України "Про вищу освіту" та нормативні документи щодо організації освітнього процесу в ЗВО.

Студенти також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно новітніх змін в історичній галузі. За таку ініціативу студенти можуть отримати додаткові бали.

Навчання осіб з
інвалідністю

Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступно за посиланням <http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju>

У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес даного курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача.

Викладач та інші здобувачі даної освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.

Практики,
представники
бізнесу, фахівці,
залучені до
викладання

До викладання курсу долучені викладачі Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

* пункти, які обов'язково потрібно заповнити

Лекцій 16 год		Прак. 14 год		Самостійна робота 60 год	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 13.					
Застосовувати знання з курсу первісна історія у професійній діяльності.					
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)		Визначити науковий апарат дослідження первісної історії. Знати загальну історіографію первісного суспільства, хронологію та періодизацію первісної історії.			
Методи та технології навчання		Міні-лекції, презентації, тренінги, семінар-обговорення, моделювання професійної діяльності.			
Засоби навчання		Мультимедіа-, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали			
За поточну (практичну) складову оцінювання - 8 балів					
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 13.					
Вміти інтерпретувати основні види джерел з історії первісного суспільства					
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)		Класифікувати історичні джерела із застосуванням критичного методу у роботі. Вміти аналізувати джерела з історії первісного суспільства, при вивченні окремих питань комплексно застосовувати джерела з первісної історії. Вибрати тему дослідження з первісної історії.			
Методи та технології навчання		Міні-лекції, презентації, тренінги, моделювання професійної діяльності			
Засоби навчання		Мультимедіа-, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали			
За поточну (практичну) складову оцінювання — 8 балів					
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 13.					
Вміти аналізувати основні етапи антропогенезу людини					
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)		Знати основні етапи антропогенезу людини. Вміти аналізувати сучасні гіпотези та теорії антропогенезу людини (синтетична еволюційна теорія, водна теорія походження людини, культурологічні теорії, трудова теорія Ф. Енгельса, гіпотеза «планетарної людини» Говарда Парсона, гіпотеза «радіоактивного впливу» і ін.			

Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, тренінги, обговорення, рольові ігри, ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання - 8 балів	За модульний (теоретичний) контроль знань (ПРН 13) модуль 1 - 20 балів
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 13. Знати та вміти аналізувати головні напрямки та етапи розвитку первісних суспільств до періоду виникнення держави	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Здійснити ретроспективний пошук історичної літератури по темах,
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, обговорення, семінар-диспут, ситуаційні дослідження, моделювання професійної діяльності
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, Інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання – 8 балів	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 13. Вміти оцінювати основні механізми утворення соціальних інститутів первісної епохи	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Знати основи первісного соціогенезу (формування суспільних форм життя у вигляді родової, а потім родоплемінної організації). Аргументувати, що специфічною рисою первісної культури був синкретизм.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, обговорення, ситуаційні дослідження, моделювання професійної діяльності
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, Інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання - 8 балів	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 13.	

Вміти користуватися та інтерпретувати понятійно-термінологічний апарат «Історії первісного суспільства»	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Для оволодіння новим понятійно-термінологічним апаратом студентам пропонується організувати словник по курсу. Апелювати до власних висновків з дискусійних питань.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, обговорення, диспути, моделювання професійної діяльності, ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання - 8 балів	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН 13. Вміти оцінювати, класифікувати, застосовувати набуті знання, навички та вміння в самостійній практичній, науковій та педагогічній роботі	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Підготувати презентацію “Первісна історія» для міні-лекції
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, обговорення, , ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання – 8 балів	За модульний (теоретичний) контроль знань (ПРН 12), модуль 2 - 20 балів
Усього за дисципліну	100

**для екзаменаційних дисциплін співвідношення поточного (практичного) та модульного (підсумкового) контролів - 60 та 40*

ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Лекція 1. Вступ до предмету "Історія первісного суспільства". Джерелознавство первісної історії			
Результати навчання	Кількість годин: лекції –	Література: 1. Залізняк Л.П. Первісна історія України. Навчальний посібник / Л.П. Залізняк. – К.: Вища школа, 1999.	

ПРН 13	2 практ. - 2	<ol style="list-style-type: none"> 2. Марков Г.Е. Первобытное общество. Учебное пособие / Г.Е. Марков. – М.: Изд-во ист. фак. МГУ, 2009. 3. Молева Н.В. История первобытного общества. Учебное пособие / Н.В. Молева, Н.Ю. Сивкина. – Нижний Новгород: ННГУ, 2011. 4. Першиц А.И., Монгайт А.П., Алексеев В.П. История первобытного общества. Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. / А.И. Першиц, А.П. Монгайт, В.П. Алексеев. – М.: Высш. школа, 1982. 5. Станко В.Н., Гладких М.І., Сегеда С.П. Історія первісного суспільства / В.Н. Станко, М.І. Гладких, С.П. Сегеда. – К.: Либідь, 1999. 6. Бейли Д. Доисторический мир / Д.Бейли, Т.Седдон. – М.: Росмэн, 1995. 7. Борисковский П.И. Древнейшее прошлое человечества / П.И. Борисковский. – Л.: Наука, 1979. - 240 с. 8. Георгиевский А.Б. Эволюционная антропология (историко-научное исследование) / А.Б. Георгиевский. – СПб.: Нестор-История, 2009. 9. История первобытного общества. Общие вопросы. Проблемы антропосоциогенеза / Отв. Ред. Ю.В. Бромлей. – М.: Наука, 1983. 10. Семенов Ю.И. Экономическая этнология. Первобытное и раннее предклассовое общество. Книга I. Часть I. / Ю.И. Семенов. – М.: Институт этнологии и антропологии РАН, 2003. 	
---------------	--------------------	---	--

Опис
теми

Тема 1. Вступ до предмету "Історія первісного суспільства"
Предмет "Історія первісного суспільства" та його місце в системі наук. Проблеми хронології. Хронологічні методи. Періодизація історії первісного суспільства

Тема 2. Джерелознавство первісної історії
Поняття історичного джерела епохи первісного ладу. Етнологічні джерела. Археологічні джерела. Антропологічні джерела. Лінгвістичні джерела. Писемні джерела.

Лекція 2. Теоретичні аспекти процесу антропогенезу. Антропогенез.

Результати навчання ПРН 13	Кількість годин: лекції – 2 практ. – 2	<p style="text-align: center;">Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алексеев В.П. История первобытного общества: Учебник для студентов вузов / В.П. Алексеев, А.И. Першиц. – М.: ООО «Издательство Астрель», 2004. 2. Бродянский Д.Л. История первобытного общества / Д.Л. Бродянский. – Владивосток: ДВГУ, 2003. 3. Залізняк Л.П. Первісна історія України. Навчальний посібник / Л.П. Залізняк. – К.: Вища школа, 1999. 4. Марков Г.Е. Первобытное общество. Учебное пособие / Г.Е. Марков. – М.: Изд-во ист. фак. МГУ, 2009. 5. Молева Н.В. История первобытного общества. Учебное пособие / Н.В. Молева, Н.Ю. Сивкина. - Нижний Новгород: ННГУ, 2011. 6. Першиц А.И., Монгайт А.П., Алексеев В.П. История первобытного общества. Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. / А.И. Першиц, А.П. Монгайт, В.П. Алексеев. – М.: Высш. 	
---	---	--	--

		<p>школа, 1982.</p> <p>7. Станко В.Н., Гладких М.І., Сегеда С.П. Історія первісного суспільства / В.Н. Станко, М.І. Гладких, С.П. Сегеда. – К.: Либідь, 1999.</p> <p>8. Сегеда С.П. Антропологія: Навчальний посібник / С.П. Сегеда. – К.: Либідь, 1999.</p> <p>9. Хомутов А.Е. Антропологія. Учебное пособие / А.Е.Хомутов. – Ростов-на-Дону, 2004.</p> <p>10. Алексеев В.П. Становление человечества / В.П. Алексеев. – М.: Политиздат, 1984.</p> <p>11. Борисковский П.И. Древнейшее прошлое человечества / П.И. Борисковский. – Л.: Наука, 1979.</p> <p>12. Георгиевский А.Б. Эволюционная антропология (историко-научное исследование) / А.Б. Георгиевский. – СПб.: Нестор-История, 2009.</p> <p>13.Дробышевский С.В. Предшественники. Предки? Архантропы. Гоминиды, переходные от архантропов к палеоантропам / С.В. Дробышевский. – М.: Едиториал УРСС, 2004.</p> <p>14.ДробышЕлинек Я. Большой иллюстрированный атлас первобытного человека / Я. Елинек. – Прага: Артрия, 1985.</p> <p>15. Зубов А.А. Палеоантропологическая родословная человека / А.А. Зубов. – М., 2009.</p> <p>16. История первобытного общества. Общие вопросы. Проблемы антропосоциогенеза / Отв. Ред. Ю.В. Бромлей. – М.: Наука, 1983.</p>	
Опис теми	<p>Тема 3. Теоретичні аспекти процесу антропогенезу Місце людини в тваринному світі. Рушійні сили процесу антропогенезу. Найдавніші еволюційні витоки людства. Проблема праатьківщини людства</p> <p>Тема 4. Антропогенез Австралопітеки. Номо Habilis та його роль в антропосоціогенезі. Архантропи: систематика, антропологічні особливості. Палеоантропи: систематика, особливості фізичного типу.</p>		
<p>Лекція 3. Характеристика праобщини. Завершення процесу антропогенезу та поява общинно-родової організації</p>			
Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 практик. - 2	Література:	
ПРН 13		<p>1. Алексеев В.П. История первобытного общества: Учебник для студентов вузов / В.П. Алексеев, А.И. Першиц. – М.: ООО «Издательство Астрель», 2004.</p> <p>2.Залізник Л.П. Первісна історія України. Навчальний посібник / Л.П. Залізник. – К.: Вища школа, 1999.</p> <p>3.Марков Г.Е. Первобытное общество. Учебное пособие / Г.Е. Марков. – М.: Изд-во ист. фак. МГУ, 2009.</p> <p>4.Молева Н.В. История первобытного общества. Учебное пособие / Н.В. Молева, Н.Ю. Сивкина. - Нижний Новгород: ННГУ, 2011.</p> <p>5.Першиц А.И., Монгайт А.П., Алексеев В.П. История</p>	

		<p>первобытного общества. Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. / А.И. Першиц, А.П. Монгайт, В.П. Алексеев. – М.: Высш. школа, 1982.</p> <p>6. Станко В.Н., Гладких М.И., Сегеда С.П. Історія первісного суспільства / В.Н. Станко, М.І. Гладких, С.П. Сегеда. – К.: Либідь, 1999.</p> <p>7. Шрамко Б.А. История первобытного общества: Учебное пособие для вузов. – Харьков: Харьковский государственный университет, 1972.</p> <p>8. Бернardt Р.М. Мир первых австралийцев / Сокр. пер. с англ. В.А. Жернова и В.М. Кудинова / Р.М. Берндт, К.Х. Берндт. – М.: Наука, 1981.</p> <p>9. Массон В.М. Исторические реконструкции в археологии / В.М. Массон. – Самара: Изд-во СамГПУ, 1996.</p> <p>10. Матвеева Н.П. Реконструкция социальной структуры древних обществ по археологическим данным / Н.П. Матвеева. – Тюмень: Издательство ТГУ, 2007.</p> <p>11. Муравьев В.В. Производство жизни, болезней и смерть в древнем обществе. Первобытная эпоха и Древний восток / В.В.Муравьев. - СПб-Сыктывкар, 2006.</p> <p>12. Нужний Д.Ю. Розвиток мікролітичної техніки в кам'яному віці / Д.Ю. Нужний. – К.: Наукова думка, 1992.</p> <p>13. Павленко Ю.В. Раннеклассовое общество (генезис и пути развития) / Ю.В. Павленко. – К.: Наукова думка, 1989.</p> <p>14. Першиц А.И. История первобытного общества. Эпоха первобытной родовой общины / А.И. Першиц, В.А.Шнирельман. – М.: Наука. 1986.</p>
Опис теми	<p>Тема 5. Характеристика праобщини Праобщина та основні етапи її розвитку. Роль мисливства та збиральництва в праобщині. Матеріальна культура часів праобщини. Зачатки мистецтва та релігійних уявлень в добу праобщини.</p> <p>Тема 6. Завершення процесу антропогенезу та поява общинно-родової організації Поява людини сучасного фізичного типу. Гіпотези походження. Морфо-фізіологічні особливості верхньопалеолітичної людності. Расогенез. Заселення Америки та Австралії. Виникнення общинно-родової організації.</p>	
<p>Лекція 4. Давня родова община первісних мисливців, Первісне суспільство періоду розквіту родової общини (епоха неоліту і енеоліту)</p>		
Результат и навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	<p>Література:</p> <p>1. Алексеев В.П. История первобытного общества: Учебник для студентов вузов / В.П. Алексеев, А.И. Першиц. – М.: ООО «Издательство Астрель», 2004.</p> <p>2. Бродянский Д.Л. История первобытного общества / Д.Л. Бродянский. – Владивосток: ДВГУ, 2003.</p> <p>3. Залізник Л.П. Первісна історія України. Навчальний посібник / Л.П. Залізник. – К.: Вища школа, 1999.</p> <p>4. Марков Г.Е. Первобытное общество. Учебное пособие /</p>
<p>ПРН 13</p>		

	<p>Г.Е. Марков. – М.: Изд-во ист. фак. МГУ, 2009.</p> <p>5. Молева Н.В. История первобытного общества. Учебное пособие / Н.В. Молева, Н.Ю. Сивкина. - Нижний Новгород: ННГУ, 2011.</p> <p>6. Першиц А.И., Монгайт А.П., Алексеев В.П. История первобытного общества. Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. / А.И. Першиц, А.П. Монгайт, В.П. Алексеев. – М.: Высш. школа, 1982.</p> <p>7. Станко В.Н., Гладких М.І., Сегеда С.П. Історія первісного суспільства / В.Н. Станко, М.І. Гладких, С.П. Сегеда. – К.: Либідь, 1999.</p> <p>8. Алёшкин В.А. Социальная структура и погребальный обряд древнеземледельческих обществ / В.А. Алешкин. – М.: Наука, 1986.</p> <p>9. Курбатов Г.Л. Становление и развитие раннеклассовых обществ (город и государство) / Г.Л. Курбатов, Э.Д. Фролов, И.Я. Фроянов. – Л.: Наука, 1986.</p> <p>10. Першиц А.И. История первобытного общества. Эпоха первобытной родовой общины / А.И. Першиц, В.А.Шнирельман. – М.: Наука. 1986.</p>	
Опис теми	<p>Тема 7. Давня родова община первісних мисливців, збирачів і рибалок</p> <p>Розвиток продуктивних сил пізнього палеоліту. Розвиток продуктивних сил мезоліту. Криза мисливсько-збиральницького господарства</p> <p>Тема 8. Первісне суспільство періоду розквіту родової общини (епоха неоліту і енеоліту)</p> <p>Неолітична революція. Основні осередки зародження землеробства. Суспільні відносини. Система управління родом.</p>	
Лекція 5. Передумови і причини розпаду первісного ладу.		
Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	<p>Література:</p> <p>1. Алексеев В.П. История первобытного общества: Учебник для студентов вузов / В.П. Алексеев, А.И. Першиц. – М.: ООО «Издательство Астрель», 2004.</p> <p>2. Бродянский Д.Л. История первобытного общества / Д.Л. Бродянский. – Владивосток: ДВГУ, 2003.</p> <p>3. Залізник Л.П. Первісна історія України. Навчальний посібник / Л.П. Залізник. – К.: Вища школа, 1999.</p> <p>4. Марков Г.Е. Первобытное общество. Учебное пособие / Г.Е. Марков. – М.: Изд-во ист. фак. МГУ, 2009.</p> <p>5. Молева Н.В. История первобытного общества. Учебное пособие / Н.В. Молева, Н.Ю. Сивкина. - Нижний Новгород: ННГУ, 2011.</p> <p>6. Першиц А.И., Монгайт А.П., Алексеев В.П. История первобытного общества. Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. / А.И. Першиц, А.П. Монгайт, В.П. Алексеев. – М.: Высш. школа, 1982.</p> <p>7. Станко В.Н., Гладких М.І., Сегеда С.П. Історія первісного суспільства / В.Н. Станко, М.І. Гладких, С.П. Сегеда. – К.: Либідь, 1999.</p> <p>8. Алёшкин В.А. Социальная структура и погребальный</p>
ПРН 13		

		обряд древнеземледельческих обществ / В.А. Алешкин. – М.: Наука, 1986. 9. Першиц А.И. История первобытного общества. Эпоха первобытной родовой общины / А.И. Першиц, В.А.Шнирельман. – М.: Наука. 1986. 10. Семенов Ю. И. Экономическая этнология. Первобытное и раннее предклассовое общество. Книга I. Часть I. / Ю.И.Семенов. – М.: Институт этнологии и антропологии РАН, 1993. 11. Семенов Ю.И. Экономическая этнология. Первобытное и раннее предклассовое общество. Книга 1. Часть III. / Ю.И.Семенов. – М.: Институт этнологии и антропологии РАН, 1993.	
--	--	---	--

Опис
теми

Тема 9. Передумови і причини розпаду первісного ладу.
Поява регулярного надлишкового продукту. Розвиток обміну і його значення.
Суспільний розподіл праці. Зародження приватної власності. Відособлення сім'ї і його соціальні наслідки. Характеристика пізньоматеринського роду. Патріархальний рід (характеристика, основні риси). Характеристика протоселянської сусідської общини. Великі сім'ї та безродовий варіант розпаду первісних суспільств.

Лекція 6. Шляхи і форми розкладу первісного суспільства

Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 ПРН 13 практ. - 2	Література: 1. Залізняк Л.П. Первісна історія України. Навчальний посібник / Л.П. Залізняк. – К.: Вища школа, 1999. 2. Марков Г.Е. Первобытное общество. Учебное пособие / Г.Е. Марков. – М.: Изд-во ист. фак. МГУ, 2009. 3. Молева Н.В. История первобытного общества. Учебное пособие / Н.В. Молеква, Н.Ю. Сивкина. - Нижний Новгород: ННГУ, 2011. 4. Першиц А.И., Монгайт А.П., Алексеев В.П. История первобытного общества. Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. / А.И. Першиц, А.П. Монгайт, В.П. Алексеев. – М.: Высш. школа, 1982. 5. Станко В.Н., Гладких М.І., Сегеда С.П. Історія первісного суспільства / В.Н. Станко, М.І. Гладких, С.П. Сегеда. – К.: Либідь, 1999. 6. Массон В.М. Исторические реконструкции в археологии / В.М. Массон. – Самара: Изд-во СамГПУ, 1996. – 102 с. 7. Матвеева Н.П. Реконструкция социальной структуры древних обществ по археологическим данным / Н.П. Матвеева. – Тюмень: Издательство ТГУ, 2007. 8. Першиц А.И. История первобытного общества. Эпоха первобытной родовой общины / А.И. Першиц, В.А. Шнирельман. – М.: Наука. 1986. 9. Семенов Ю.И. Экономическая этнология. Первобытное и раннее предклассовое общество. Книга I. Часть I. / Ю.И.Семенов. – М.: Институт этнологии и антропологии РАН, 1993.	
---------------------	---	--	--

Опис
теми

Тема 10. Шляхи і форми розкладу первісного суспільства
Перехід від материнського роду до патріархального. Пізньоматеринській рід.

	Безродова форма розкладу первісного суспільства. Первісна сусідська община. Велика сім'я. Моногамна сім'я: поява та її роль в розкладі родових інститутів. Нерівномірність і різноманітність господарського розвитку людства в епоху класоутворення. Розвиток грабіжницьких війн та військової демократії.
--	--

Лекція 7. Зародження суспільних класів і шляхи переходу до цивілізації. Культура первісного суспільства.

Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Література: 1. Залізник Л.П. Первісна історія України. Навчальний посібник / Л.П. Залізник. – К.: Вища школа, 1999. 2. Марков Г.Е. Первобытное общество. Учебное пособие / Г.Е. Марков. – М.: Изд-во ист. фак. МГУ, 2009. 3. Молева Н.В. История первобытного общества. Учебное пособие / Н.В. Молева, Н.Ю. Сивкина. - Нижний Новгород: ННГУ, 2011. 4. Першиц А.И., Монгайт А.П., Алексеев В.П. История первобытного общества. Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. / А.И. Першиц, А.П. Монгайт, В.П. Алексеев. – М.: Высш. школа, 1982. 5. Станко В.Н., Гладких М.И., Сегеда С.П. Історія первісного суспільства / В.Н. Станко, М.І. Гладких, С.П. Сегеда. – К.: Либідь, 1999. 6. Массон В.М. Исторические реконструкции в археологии / В.М. Массон. – Самара: Изд-во СамГПУ, 1996. – 102 с. 7. Матвеева Н.П. Реконструкция социальной структуры древних обществ по археологическим данным / Н.П. Матвеева. – Тюмень: Издательство ТГУ, 2007. 8. Першиц А.И. История первобытного общества. Эпоха первобытной родовой общины / А.И. Першиц, В.А. Шнирельман. – М.: Наука. 1986. 9. Семенов Ю.И. Экономическая этнология. Первобытное и раннее предклассовое общество. Книга I. Часть I. / Ю.И.Семенов. – М.: Институт этнологии и антропологии РАН, 1993. 10. Алексеев В.П. История первобытного общества: Учебник для студентов вузов / В.П. Алексеев, А.И. Першиц. – М.: ООО «Издательство Астрель», 2004.	
---------------------	---	---	--

Опис теми	Тема 11. Зародження суспільних класів і шляхи переходу до цивілізації. Зародження суспільних класів. Шляхи переходу до цивілізації. Розвиток грабіжницьких війн та військової демократії. Тема 12. Культура первісного суспільства. Виникнення і розвиток природничих знань. Розвиток мистецтва в первісному суспільстві. Релігійні уявлення.
-----------	--

Лекція 8. Первісне суспільство і цивілізація

Результат и навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - -	Література: 1. Залізник Л.П. Первісна історія України. Навчальний посібник / Л.П. Залізник. – К.: Вища школа, 1999. 2. Марков Г.Е. Первобытное общество. Учебное пособие / Г.Е. Марков. – М.: Изд-во ист. фак. МГУ, 2009.	
----------------------	---	---	--

	<p>3. Молева Н.В. История первобытного общества. Учебное пособие / Н.В. Молева, Н.Ю. Сивкина. - Нижний Новгород: ННГУ, 2011.</p> <p>4. Першиц А.И., Монгайт А.П., Алексеев В.П. История первобытного общества. Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. / А.И. Першиц, А.П. Монгайт, В.П. Алексеев. – М.: Высш. школа, 1982.</p> <p>5. Станко В.Н., Гладких М.І., Сегеда С.П. Історія первісного суспільства / В.Н. Станко, М.І. Гладких, С.П. Сегеда. – К.: Либідь, 1999.</p> <p>6. Массон В.М. Исторические реконструкции в археологии / В.М. Массон. – Самара: Изд-во СамГПУ, 1996. – 102 с.</p> <p>7. Матвеева Н.П. Реконструкция социальной структуры древних обществ по археологическим данным / Н.П. Матвеева. – Тюмень: Издательство ТГУ, 2007.</p> <p>8. Першиц А.И. История первобытного общества. Эпоха первобытной родовой общины / А.И. Першиц, В.А. Шнирельман. – М.: Наука. 1986.</p> <p>9. Семенов Ю.И. Экономическая этнология. Первобытное и раннее предклассовое общество. Книга I. Часть I. / Ю.И.Семенов. – М.: Институт этнологии и антропологии РАН, 1993.</p> <p>10. Алексеев В.П. История первобытного общества: Учебник для студентов вузов / В.П. Алексеев, А.И. Першиц. – М.: ООО «Издательство Астрель», 2004.</p>	
Опис теми	<p>Тема 13. Первісне суспільство і цивілізація</p> <p>Первісна периферія класових суспільств: Типи первісної периферії і її контактів з цивілізаціями. Первісне суспільство на основних етапах світової історії. Первісне суспільство у сучасному світі. Залишки первісності у класових суспільствах: Залишкові структури та спільноти. Залишкові норми та уявлення. Роль залишків первісності у наш час.</p>	

Лектори, д.п.н., професор
К.п.н., доцент

Ю.П. Олексін
Т.Є.Шевчук